

**ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ
ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

студенти на четвертому курсі, конкретизуються комплексом проблемних запитань. Подальшого вивчення потребує питання етапів формування ЛСКК у читанні художніх творів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бориско Н. Ф. Теоретические основы создания учебно-методических комплексов для языковой межкультурной подготовки учителей иностранных языков (на материале интенсивного обучения немецкому языку): дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Н. Ф. Бориско. – К., 2000. – 508 с.
2. Голуб І. Ю. Формування у майбутніх перекладачів соціокультурної компетенції у процесі вивчення німецької мови після англійської: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / І. Ю. Голуб. – К., 2010. – 210 с.
3. Програма з англійської мови для університетів /інститутів (п'ятирічний курс навчання): [Проект] / С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей, Ю. В. Головач та ін.; під кер. С. Ю. Ніколаєвої, М. І. Соловєя. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 245 с.
4. Смелякова Л. П. Художественный текст в обучении иностранным языкам в языковом вузе (Теория и практика отбора): Монография / Л. П. Смелякова. – СПб.: Образование, 1992. – 142 с.
5. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 слов / А. Н. Щукин. – М.: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007. – 746 с.
6. Valdés J. M. Culture in literature / Joyce Merril Valdes // Culture bound: Bridging the cultural gap in language teaching; ed. by J. M. Valdes. – Cambridge: Cambridge University Press, 1986. – P. 137–148.

REFERENCES

1. Borisko N. F. Teoreticheskie osnovy sozdaniya uchebno-metodicheskikh kompleksov dlja jazykovoj mezhkul'turnoj podgotovki uchetelej inostrannyh jazykov (na materiale intensivnogo obuchenija nemeckomu jazyku): dis. doktora ped. nauk: 13.00.02 [Theoretical basis of designing teaching complexes for language intercultural preparation of foreign language teachers]. Kyiv, 2000, 508 p.
2. Holub I. Yu. Formuvannya u maybutnikh perekladachiv sotsiokul'turnoyi kompetentsiyi u protsesi vyvchennya nimets'koyi movy pislya anhliys'koyi: dys. ... kandydata ped.nauk: 13.00.02 [Forming sociocultural competence of future interpreters in the process of learning English after German], Kyiv, 2010, 210 p.
3. Prohrama z anhliys'koyi movy dlya universytetiv /instytutiv (p'yatyrychnyy kurs navchannya): [Proekt], [Curriculum for English language development in Universities and institutes], Vynnytsya: Nova knyha, 2001, 245 p.
4. Smelyakova L. P. Khudozhestvennyi tekst v obuchenii inostrannym yazykam v yazykovom vuze (Teoriya i praktika otbora): [Monografiya]. [Fiction in foreign language teaching in specialized universities]. Saint Petersburg.: Obrazovanie, 1992, 142 p.
5. Shhukin A. N. Lingvodidakticheskij jenciklopedicheskij slovar: bolee 2000 slov. [Linguodidactic encyclopedia of more than 2000 words]. Moscow.: Astrel: AST: Hranitel, 2007, 746 p.
6. Valdés J. M. Culture in literature. Culture bound: Bridging the cultural gap in language teaching; ed. by J. M. Valdes, Cambridge: Cambridge University Press, 1986, P. 137–148.
7. Стаття надійшла до редакції 15.12.2017 р.

Стаття надійшла в редакцію 17.09.17 р

УДК 378.14

DOI 10:25128/2415-3605.17.4.13

ОЛЬГА ВОЛЧЕНКО

volchenkoom@ukr.net
кандидат педагогічних наук, доцент
Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського
вул. Нікольська, 24, м. Миколаїв

ВІРА НІКІШИНА

викладач

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Розглядаються особливості застосування змішаного навчання як форми реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх перекладачів. Професійна компетентність майбутнього перекладача розуміється як якість особистості перекладача, що характеризує рівень його інтеграції як з професійним, так і з різними соціальними середовищами, входження в які потребує виконання різних соціальних ролей. Відзначено, що нині у вищому навчальному закладі дві третини навчальної діяльності припадають на самостійну роботу студент, тож особливої актуальності набуває використання змішаного навчання, основою якого є поєднання традиційних та інноваційних (електронних) форм навчання з постійним нарощуванням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та електронних ресурсів. Умовою впровадження змішаного навчання у навчальний процес ВНЗ є створення освітнього комунікативного середовища. Воно розглядається як складне системне утворення, що ґрунтується на суб'єкт-суб'єктних відносинах між усіма учасниками освітнього процесу та передбачає таку організацію навчання, коли професійна підготовка відбувається безпосередньо у реальній або змодельованій професійно-комунікативній діяльності. Вказано, що створення освітнього комунікативного середовища передбачає застосування різних методів навчання. Активні методи навчання характеризуються виконанням студентами самостійної роботи, різних творчих завдань. Інтерактивні методи за допомогою електронних навчальних курсів, конференцз'язків, індивідуального консультування через електронну пошту, дискусійні чати дозволяють студентам активно взаємодіяти в процесі навчання, що дає змогу на основі внеску кожного з учасників у спільну справу отримати нові знання й організувати спільну діяльність від окремої взаємодії до широкої співпраці.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентність, освітнє комунікативне середовище, змішане навчання, майбутній перекладач.

ОЛЬГА ВОЛЧЕНКО

кандидат педагогических наук, доцент
Николаевский национальный университет
имени В. А. Сухомлинского
ул. Никольская, 24, г. Николаев

ВЕРА НИКИШИНА

преподаватель
Николаевский национальный университет
имени В. А. Сухомлинского
ул. Никольская, 24, г. Николаев

РЕАЛИЗАЦИЯ КОМПЕТЕНТНОСНОГО ПОДХОДА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

Рассматриваются особенности использования смешанного обучения как формы реализации компетентносного подхода в профессиональной подготовке будущих переводчиков. Профессиональная компетентность будущего переводчика рассматривается как качество личности, которое характеризует уровень его интеграции как с профессиональной, так и с различной социальной средой, входжения в которые требует выполнения всевозможных социальных ролей. Отмечено, что сегодня две третьих учебной деятельности в вузе отводится на самостоятельную работу студентов, поэтому актуальным становится использование смешанного обучения, основой которого является объединение традиционных и инновационных (электронных) форм обучения с постоянным возрастанием информационно-коммуникационных технологий и электронных ресурсов. Условием внедрения смешанного обучения в учебный процесс вуза является создание образовательной коммуникативной среды. Она рассматривается как сложное системное образование, основанное на субъект-субъектных отношениях между всеми участниками образовательного процесса и предполагает такую организацию

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

обучения, когда профессиональная подготовка происходит непосредственно в реальной или смоделированной профессионально-коммуникативной деятельности. Указано, что создание образовательной коммуникативной среды предполагает применение различных методов обучения. Активные методы обучения характеризуются выполнением студентами самостоятельной работы, различных творческих задач. Интерактивные методы с помощью электронных учебных курсов, конференцсвязи, индивидуального консультирования по электронной почте, дискуссионных чатов позволяют студентам активно взаимодействовать в процессе обучения, что позволяет на основе вклада каждого из участников в общее дело получить новые знания и организовать совместную деятельность от отдельного взаимодействия к широкому сотрудничеству.

Ключевые слова: компетентный подход, компетентность, образовательная коммуникативная среда, смешанное обучение, будущий переводчик.

OLHA VOLCHENKO

Phd (Pedagogy), Associate Professor
Mykolaiv V.O. Sukhomlynskyi National University
24, Nikolska Str., Mykolaiv

VIRA NIKISHYNA

lecturer
Mykolaiv V.O. Sukhomlynskyi National University
24Nikolska Str., Mykolaiv

COMPETENT APPROACH IMPLEMENTATION IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TRANSLATORS

The peculiarities of using blended learning as a form of implementing a competent approach in the professional training of future translators are under consideration. The professional competence of a future translator is considered as the quality of a person, which characterizes personality integration level with both professional and various social environments, the entry into which requires fulfilling all sorts of social roles. It is stressed that nowadays the peculiarity of the educational process in the university lies in the fact that two-thirds of the academic activity is allocated to the students' independent work, thus the use of blended learning is becoming a topical issue. Its basis is integration of traditional and innovative (electronic) forms of education with the constant growth of information and communication technologies, as well as electronic resources. The condition for the competent approach implementation in the educational process of a higher educational institution is the creation of an educational communicative environment. It is a complex systemic phenomenon based on subject-subject relations between all participants of the educational process and presupposes such training organization when it occurs directly in real or simulated professional and communicative activities. The purpose of the educational communicative environment during the professional training of future translators is their professional and communicative development, which reflects progressive changes in the ability to build a coherent statement; development of listening, reading and writing; the nature of the interaction of all types of speech activity; development of speech mechanisms; development of linguistic means of speech activity on the basis of expanding vocabulary and linguistic rules assimilation; development of ways of forming and formulating thoughts and their conscious differentiation for different communication conditions. Solving problems in various communicative situations students master certain ways of action, the result of such process is their professional and communicative development. Creating an educational communication environment involves the use of various teaching methods. Active methods of teaching are characterized by the fulfillment by students of independent work various creative tasks. Interactive methods through electronic training courses, conference calls, individual e-mail counseling, chats allow students to interact actively in the learning process, to gain new knowledge and to organize joint activities from a separate interaction to broad cooperation.

Keywords: *competent approach, competence, educational communicative environment, blended learning, future translator.*

Розширення міждержавних взаємин та прагнення України посісти гідне місце в європейській та світовій спільноті, що відображається в розширенні її міжнародних освітніх, культурних і наукових контактів, ставить перед вітчизняними освітянами нові завдання. Розвиток сучасного суспільства також висуває певні вимоги до системи вищої мовної освіти,

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІТЕРАТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

зокрема в підготовці перекладачів. У цьому контексті підготовка майбутніх фахівців із перекладу має зазнати якісних перетворень, які забезпечать конкурентоспроможність випускників українських ВНЗ на світовому ринку праці і відповідатимуть запитам сьогодення, оскільки нинішні фахівці повинні володіти багатьма компетентностями, які допоможуть їм вирішувати завдання професійної діяльності на міжнародній арені.

Метою статті є проаналізувати особливості застосування змішаного навчання як форми реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх перекладачів.

Різні аспекти професійної підготовки майбутніх перекладачів у контексті компетентнісного підходу до навчання досліджували М. В. Вербицька, Т. В. Ганічева, А. М. Монашненко, Т. Д. Пасічник, З. Ф. Підручна, О. В. Попова, О. О. Рогульська, О. В. Сміслова, Л. А. Хоружа, Л. М. Черноватий, А. В. Шиба та інші науковці.

У «Європейському стандарті EN 15038:2006 щодо надання перекладацьких послуг» (European Quality Standard for Translation Service Providers EN-15038:2006) зазначено, що ключовими поняттями у визначенні рівня професіоналізму перекладача є перекладацька компетентність (translating competence), лінгвістична та контекстуальна компетентності у мові першоджерела та цільовій мові (linguistic and textual competence in the source language and the target language), компетентності, пов'язані зі збором і обробкою інформації (research competence, information acquisition and processing), культурологічна компетентність (cultural competence) та компетентності, пов'язані із застосуванням технічних засобів (technical competence) [3].

Експертна група проекту «Європейський магістр з перекладу» (The European Master's in Translation) під егідою Генерального директорату з питань перекладу при Європейській комісії зосередила увагу передусім на компетентностях, якими мають оволодіти майбутні перекладачі на час закінчення навчання в університеті, щоб успішно виконувати свої професійні обов'язки [2]. Обов'язковим для студентів-перекладачів на завершальному етапі навчання є володіння робочими мовами принаймні на рівні C2 згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.

Під терміном «компетентність» експерти розуміли поєднання вмінь, знань, поведінки й усвідомлення важливості виконання поставлених задач за певних умов. За певних умов набір знань, умінь і поведінки регламентується відповідним органом, організаціями чи експертами, з якими або на яких працює той чи інший перекладач.

Експерти відзначають, що надання перекладацьких послуг передбачає досконале знання мови, тематики, міжкультурних особливостей і вимагає технологічної та інформаційної обізнаності. До складових професійної компетентності перекладача запропоновано відносити компетентність з надання перекладацьких послуг, мовну компетентність, міжкультурну компетентність, інформаційну компетентність, тематичну компетентність, технологічну компетентність. Зрозуміло, що ці компетентності окреслені з урахуванням шістьох взаємопов'язаних сфер діяльності фахівця. Аналіз дослідження європейських експертів засвідчує, що професійна компетентність майбутнього перекладача є якістю особистості, яка характеризує рівень його інтеграції як із професійним, так і з різними соціальними середовищами, входження в які потребує виконання різних соціальних ролей. Це можна пояснити інтегральними тенденціями сучасної цивілізації, де будь-яка професійна діяльність характеризується зв'язками з багатьма суміжними сферами діяльності.

Аналіз існуючих моделей професійної компетентності майбутніх перекладачів у світі з урахуванням українських реалій навчання у ВНЗ дозволив викладачам кафедри перекладу Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського запропонувати власну модель, яка складається із загальнопредметних і фахових компетентностей.

До групи загальнопредметних компетентностей майбутніх перекладачів відносяться:

- *соціальна компетентність*: продуктивно співпрацювати з різними партнерами в групі та команді, виконувати різні ролі й функції в колективі, проявляти ініціативу, підтримувати та керувати власними взаєминами з іншими;

- *загальнокультурна компетентність*: аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного українського та світового суспільства;

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

- *компетенції з ІКТ*: раціонально використовувати комп'ютерні засоби при вирішенні завдань, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням та передаванням;

- *здатність навчатися впродовж життя як база професійного та життєвого самовизначення*: студент усвідомлює свою діяльність і прагне її вдосконалити.

Група фахових компетентностей охоплює такі компоненти:

- *лінгвістична компетентність*: знання системи мови, правил її функціонування в іншомовній комунікації, що дозволяють оперувати мовними засобами для цілей спілкування;

- *мовленнєва компетентність*: володіння видами мовленнєвої діяльності, які задіяні у перекладі (говоріння, аудіювання, читання, письмо);

- *соціолінгвістична компетентність*: знання та вміння, необхідні для здійснення соціального аспекту використання іноземної мови (лінгвістичні маркери мовлення);

- *перекладацька компетентність*: знання загальних принципів перекладу, навички та уміння його здійснення;

- *екстралінгвістична компетентність*: знання, що виходять за межі лінгвістичних та перекладознавчих (фонові і предметні знання).

Зазначимо, що особливістю навчального процесу у ВНЗ на сучасному етапі є те, що дві третини навчальної діяльності припадають на самостійну роботу студента: пошук, підбір та обробку необхідної інформації для вирішення поставлених професійних завдань, постійне самовдосконалення мовленнєвих навичок, пізнання культур та традицій світу тощо. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває використання змішаного навчання, основою якого є інтеграція традиційних формальних засобів навчання – роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу – з неформальними, наприклад, з обговоренням за допомогою електронної пошти та інтернет-конференцій.

Аналіз наукових розвідок І. П. Воронікової, Л. Р. Данькевич, В. М. Кухаренка, Н. В. Рашевської, В. О. Фандей, Г. А. Чередниченко, Л. Ю. Шапран та інших науковців засвідчує, що умовою впровадження змішаного навчання у навчальний процес ВНЗ є створення комфортного освітнього середовища, системи комунікацій, що представляють всю необхідну навчальну інформацію. У розглянутому контексті освітнє середовище сучасного ВНЗ – це поєднання традиційних та інноваційних (електронних) форм навчання з постійним нарощуванням ІКТ та електронних ресурсів, а також безперервним вдосконаленням методів навчання, професійних знань викладачів.

Практична реалізація змішаного навчання в професійній підготовці майбутніх перекладачів можлива за умови створення у ВНЗ освітнього комунікативного середовища, що розглядається нами як складне системне утворення, що ґрунтується на суб'єкт-суб'єктних відносинах між усіма учасниками освітнього процесу та передбачає таку організацію навчання, коли професійна підготовка відбувається безпосередньо у реальній або змодельованій професійно-комунікативній діяльності.

Метою освітнього комунікативного середовища під час фахової підготовки майбутніх перекладачів є їхній професійно-комунікативний розвиток, який відображає прогресивні зміни в умінні будувати зв'язне висловлювання; розвиток аудіювання, читання та письма; характер взаємодії усіх видів мовленнєвої діяльності; розвиток мовленнєвих механізмів; розвиток мовних засобів мовленнєвої діяльності на основі розширення словникового запасу й засвоєння мовних правил; розвиток способів формування і формулювання думки та їх усвідомленої диференціації для різних умов спілкування. Все це дозволяє студентів активно проявляти себе в різних сферах фахової діяльності перекладача. Крім того, студент розглядається нами як активний суб'єкт комунікативного розвитку, що реалізується різними видами мовленнєвої діяльності, мовленнєвими й професійними діями. Це означає, що професійно-комунікативний розвиток студентів здійснюється за особистісним, інтелектуальним і професійно-діяльнісним напрямками.

Компоненти освітнього комунікативного середовища відображають зміст професійної підготовки майбутніх перекладачів як педагогічно адаптований соціальний досвід, який має такі складові:

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІТЕРАТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

- досвід пізнавальної діяльності, зафіксований у її результатах – знаннях;
- досвід здійснення відомих способів діяльності – у вигляді умінь і навичок діяльності за зразком;
- досвід творчої діяльності – у формі вміння приймати ефективні рішення в проблемних ситуаціях;
- досвід емоційно-ціннісних відносин, ставлень.

Організація освітнього комунікативного середовища спирається насамперед на принцип діалогічності. Г. О. Бал наголошує, що парадигма діалогу передбачає розширення тлумачення діалогу як форми спілкування, за якої його учасники обмінюються висловлюваннями або репліками. Ознаками діалогічного типу відносин на відміну від монологічного є:

- цей тип відносин суб'єктів передбачає не тільки взаємну повагу та настановлення на співпрацю, а й щирю готовність конструктивно скористатися у цій співпраці думками й пропозиціями один одного (і навіть, за достатніх підстав, істотно змінити свої позиції);
- цей тип знання ідентифікує суперечливі якості в спробах або результатах пізнання того чи іншого об'єкта [1, с. 336].

Принцип діалогічності навчання полягає в тому, що навчання у ВНЗ організується так, що всі студенти залучені до процесу пізнання, де вони можуть обмінюватись думками, ідеями в умовах емоційного комфорту та творчої атмосфери. Крім того, на факультетах іноземної філології цей принцип базується на діалозі культур, який становить філософію спілкування людей у сучасному полікультурному товаристві країн рідної та іноземної мов та є таким засобом комунікації, коли кожна із сторін визнає іншу як рівну, виявляє до неї інтерес, визнає її відмінності, поважає її унікальність і через пізнання та порівняння поглиблює свою самоідентичність.

Основою навчання, побудованого на принципі діалогічності, є розуміння, спрямоване на відкриття механізму явища, процесу. Викладач у процесі навчання демонструє логіку своїх міркувань, відкриває процес власного розуміння предмета. Зауважимо, що мається на увазі не діалог у суто вербальній формі, а й діяльнісний діалог. Це досягається шляхом проблемного подання матеріалу, що передбачає не передавати «готові» знання, а активізувати студентів до роздумів, самостійного знаходження інформації, особистих висновків та узагальнень. Такий підхід можливий лише за рахунок активної позиції викладача та студентів як рівноправних сторін у комунікативній діяльності. Активне ставлення студентів до професійної підготовки характеризується опрацюванням отриманої інформації на основі своїх поглядів, інтересів і життєвих цінностей. Будь-які цінності повинні усвідомитися особистістю як її власні до того, коли її спонукати до певної дії.

Активність студента як вияв його суб'єктивності проявляється у двох напрямках: адаптивності (приспосовування до вимог викладачів і норм суспільства) та креативності, що дає йому можливість постійно шукати та знаходити виходи з різних ситуацій, будувати нову ситуацію, яка базується на індивідуальних знаннях і способах дії. Ці два напрями є основою побудови індивідуальної траєкторії професійного розвитку майбутнього перекладача.

Цілком правомірно, що головною метою викладача є забезпечення максимальної активності студентів у процесі професійної підготовки, яка може проявлятися у трьох варіантах:

- 1) студент розуміє навчальний матеріал (активне присвоєння) і відповідною активністю інформує, що та як він зрозумів, а викладач на основі цього буде подальший процес;
- 2) студент не розуміє матеріал, аналізує свої ускладнення, а викладач допомагає йому в цьому та коригує свої пояснення;
- 3) зрозумівши логіку викладення матеріалу, але не погодившись із нею за суттю, студент дає своє розуміння, аргументує його, а викладач далі враховує різницю в розумінні.

Таким чином, роль викладача в такому діалозі зводиться до допомоги студентові сформулювати свою точку зору, власне бачення проблеми, особистий шлях вирішення завдання.

Створення освітнього комунікативного середовища передбачає застосування різних методів навчання, які стимулюють пізнавальну активність і самостійність студентів та

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВАЦІВ ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

спрямовані на їхнє залучення до активної мовленнєвої діяльності. Активні методи навчання характеризуються виконанням студентами самостійної роботи, різних творчих і проблемних завдань (переважно домашніх), роботи в формі запитання-відповідь у процесі діалогу з викладачем. Інтерактивні ж методи за допомогою електронних навчальних курсів, віртуальних класів та лабораторій, конференцв'язків, індивідуального консультування через електронну пошту, дискусійні форуми, чати і блоги дозволяють студентам активно взаємодіяти в процесі навчання, що дає змогу на основі внеску кожного учасника у спільну справу отримати нові знання й організувати спільну діяльність від окремої взаємодії до широкої співпраці.

Вирішення студентами завдань у різних ситуаціях спілкування передбачає оволодіння ними певними способами дій, у результаті чого здійснюється їхній професійно-комунікативний розвиток.

Так, майбутні перекладачі в Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського вивчають на I курсі дисципліну «Теорія мовної комунікації», яка має за мету:

- надати студентам знання, необхідні для вільного орієнтування в основних поняттях і визначеннях, які застосовуються в теорії комунікації;
- навчити майбутніх перекладачів теоретичному осмисленню загальних наукових проблем, пов'язаних із формуванням знань про комунікативні процеси загалом, проблеми організації засобів мовного коду у різноманітних типах спілкування;
- дослідити проблеми міжособистісних стосунків у спілкуванні, вивчати закони і правила кооперативного (безконфліктного) спілкування як в одномовному середовищі, так і в міжкультурній комунікації;
- сформувати у студентів-першокурсників уміння логічно мислити та уміння вчитися здобувати інформацію, порівнювати, узагальнювати, оцінювати;
- переконати студентів у необхідності різнобічного особистісного вдосконалення та розвитку.

У 2016–2017 навчальному році згідно з навчальним планом спеціальності на вивчення дисципліни відведено 90 годин або 3 кредити ECTS. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить 30 та 60 годин відповідно. Під час вивчення теми «Особливості міжкультурної комунікації» завданнями для самостійної роботи студентам пропонувалося здійснити проектне дослідження «Національно-культурна специфіка мовного коду в міжкультурній комунікації», результат якого мав бути представлений презентацією про особливості національних символів та невербальних засобів комунікації в країнах, мова яких вивчається. Студенти самостійно розподілилися на групи та визначилися з темою презентації. Кожна група створила власну сторінку в інтернеті, розподілила обов'язки між учасниками та етапи виконання проекту. Викладачу відводилася роль фасилітатора, головним завданням якого було допомогти студентам отримати знання та уміння, достатні для самостійного опанування матеріалу он-лайн та керувати процесом подальшого отримання значущого навчального досвіду, забезпечити успішного спілкування в чаті у режимі студент – викладач, студент – студент.

У результаті самостійного дослідження студенти представили проекти: «Національні символи Великої Британії», «Національні символи США», «Національні символи Канади» і «Невербальні засоби комунікації в різних країнах».

Як свідчить досвід, завдяки колективній навчальній діяльності в групі під час проектною роботи студент отримує можливість багаторазово включати новий мовний матеріал у свої висловлювання, трансформувати та комбінувати його з іншим матеріалом у різних ситуаціях спілкування. У процесі активної співпраці з членами групи завдяки їхній допомозі та підтримці, а також завдяки цілеспрямованому керуванню з боку викладача збільшується швидкість та інтенсивність набуття мовленнєвого досвіду, зокрема й іншомовного, впевнене та безпомилкове виконання мовленнєвих дій. Отже, професійна підготовка майбутніх перекладачів – це навчання в процесі спілкування студентів один із одним, з викладачем, у результаті якого вони виконують різні соціальні ролі: лідера, виконавця, доповідача, дослідника, контролера та ін.

Взагалі в умовах змішаного навчання освітнє комунікативне середовище для майбутніх перекладачів створюється викладачем і може мати різні форми викладу навчального матеріалу.

ПРОФЕСІЙНА ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІТЕРАТУРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Навчальний матеріал лекційного заняття може бути оформлений викладачем як матеріал он-лайн курсу, який кожний студент легко використовує під час самостійного освоєння в зручний для нього час.

Семинарські заняття за допомогою відео конференцій між студентами та перекладачами-практиками агенцій надають можливість обговорити найцікавіші і найважливіші теми курсу, а також відпрацювати практичні навички.

Он-лайн спілкування передбачає використання різних інструментів (чат, форум, електронна пошта), які дають можливості студентам спілкуватися і працювати разом. З'являється можливість задавати питання викладачеві в будь-який час і в найкоротші терміни отримати відповідь.

Індивідуальні та групові он-лайн проекти розвивають навички роботи в інтернеті, аналізу інформації з різних джерел, а також працювати разом з групою, правильно розподіляти обов'язки і відповідальність за виконання роботи. За допомогою таких завдань студент може отримати навички, необхідні для своєї майбутньої професійної діяльності.

Багато форм дозволяє робити платформа Moodle у навчальному процесі: студент під керівництвом викладача самостійно опрацьовує на заняттях навчальний матеріал, який подається у різному вигляді (текстовому, графічному, анімаційному, гіпертекстовому); залучається до форуму; виконує необхідні навчальні завдання; складає іспити, заліки, теми у вигляді тестування тощо. Moodle надає доступ до численних ресурсів, які необхідні майбутнім перекладачам для вивчення професійно зорієнтованої англійської інформації, надає студентам нові можливості щодо вивчення дисципліни: можна не лише в будь-який час переглядати необхідний матеріал в режимі он-лайн, а й пройти тестування, перевірити свої знання з навчального предмета, ознайомитися з додатковими джерелами, що відповідають пройденим темам.

Таким чином, впровадження форм змішаного навчання в професійну підготовку майбутніх перекладачів у ВНЗ дозволяє персоналізувати освітній процес в контексті розвитку їхніх загальних та професійних компетентностей, які дозволять їм стати конкурентоспроможними не тільки на українському, а й на світовому ринках праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балл Г. О. Парадигма діалогу і проблеми прилучення до наукової культури / Г. О. Балл // Професійна освіта: педагогіка і психологія: Українсько-польський щорічник. – Київ; Ченстохова, 1999. – С. 335–347.
2. EMT expert group. Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/emt_competences_translators_en.pdf.
3. European Quality Standard for Translation Service Providers EN-15038:2006. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://qualitystandard.bs.en-15038.com/>.

REFERENCES

1. Ball H. O. Paradyhma dialohu i problemy prylyuchennya do naukovoyi kul'tury [Dialogue Paradigm and Problems of Involvement in Scientific Culture]. Profesiynna osvita: pedahohika i psykholohiya: Ukrayins'ko-pol's'kyu shchorichnyk. – Kyiv; Chenstokhova, 1999, p. 335 – 347.
2. EMT expert group. Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication. Available at: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/emt_competences_translators_en.pdf.
3. European Quality Standard for Translation Service Providers EN-15038:2006. Available at: <http://qualitystandard.bs.en-15038.com/>.

Стаття надійшла в редакцію 03.10.2017 р.